

GLAD IRIS

65

ČZS - Základní
specializovaná
organizace pěstitelů
mečíků a kosatců
v Novém Jičíně

GLAD IRIS

ROČNÍK XVIII

ČÍSLO 65

BŘEZEN 1986

Neprodejné, zdarma

*pro vlastní potřebu svých členů vydává základní specializovaná
organizace pěstitelů mečíků a kosatců ČZS
se sídlem v Novém Jičíně.*

Řídí redakční rada ve složení

Miroslav Benda, Josef Heroudek, Alois Klipec,

Ing. Břetislav Mičulka, Vlastimil Novák, Stanislav Procházka,

RNDr. Leonard Rýznar, Josef Slavíček

Povoleno ONV v Novém Jičíně č. 403/16 — 391/82.

*Vytiskly Východočeské tiskárny, n. p., provoz 20,
Hradec Králové*

OBSAH

	strana
Organizační zprávy	2
Některé organizační principy naší ZSO	4
Úspěch českého šlechtitele kosatců ve Florencii	5
Výstavy	6
Pěstujeme narcisy pro odrychlení	7
Ze zahraničí	8
Anketa GLADIRISU 1985	10
Květilky	11
Jarní únava	12
Křížovka	13
Společenská kronika	15

INFORMACE Z VÝROČNÍ ČLENSKÉ SCHŮZE

Výroční členská schůze naší zájmové specializované organizace GLADIRIS byla svolána tentokrát na 23. února 1986 do stálého místa našich výročních jednání, a to do Olomouce a restaurace „Panorama“. Den před tím se konala schůze výboru naší ZSO, odpoledne potom burza, přednáška, promítání diapozitivů z výstav a vlastních novošlechtění některých členů, tombola a přátelské posezení.

Vlastní VČS byla zahájena v neděli 23. února a měla následující program:

1. Zahájení a vzpomínka na zesnulé členy.
2. Volba návrhové komise.
3. Zdravice k MDŽ a blahopřání přímomným ženám.
4. Výroční zpráva.
5. Zpráva pokladní a zpráva revizní komise.
6. Návrh a schválení rozpočtu na rok 1986.
7. Diskuse.
8. Usnesení a závěr.

Některé diskusní příspěvky:

Př. Pítr — Úvodem přečetl dopis př. Šimíka ze Strakoníc, který se tázal na uspořádání a činnost oblastních odborů, žádal bližší vysvětlení a tuto formu na zvyšování aktivity členů schvaloval. Dále informoval př. Pítr přítomné o výstavě růží na FLOŘE Olomouc, o problémech kolem naší slíbené účasti, seznámil nás s příslibem holandského pěstitele cibulovin a hlíznatých květin o formě zapůjčení určitého počtu hlíz pro květy na naši výstavu v Novém Jičíně. Navrhoval též, aby v časopise „Zahrádkář“ byl alespoň jednou ročně zveřejněn na zadní straně obálky cyklus 8—16 barevných sort našich mečíků. Nakonec podal informaci o problémech kolem dvojího členství a řešení případných pojistných událostí.

Př. Benda — hovořil o stálém nedostatku příspěvků do našeho zpravodaje, jejich pozdním zasílání a tím zbytečných komplikací při případných zásazích do formulace bez možnosti schválení úpravy pisatelem. Oznámil, že napříště bude v každém čísle zpravodaje uveden termín uzávěrky příštího čísla.

Př. Fojtů — informoval o práci oblastního odboru Vsetín, jeho spolupráci s OV ČZS Vsetín a o různých formách provádění květinové výzdoby pro potřebu městských orgánů a jiných organizací při různých příležitostech.

Př. Červenka — podobně informoval o práci a účasti členů ostravského odboru, zvláště při výstavě Bohumín 85.

Př. ing. Furdíková — pozdravila jednání jménem sesterské organizace Gladiol-klubu a projevila politování nad přerušením vzájemné spolupráce a výměny zkušeností, které bylo praktikováno v minulých letech a přimlouvala se za jejich obnovení. Dále hovořila o problémech kolem seznamu Československých mečíků s doplňováním v příštích letech. Chtějí též ustavit komisi pro komplexní hodnocení mečíků a oznámila termín jejich celoslovenské výstavy mečíků v Piešťanech ve dnech 8.—10. srpna.

Př. Klipec — informoval o stavu evidence pěstovaných mečků a žádal o zaslání dalších seznamů od členů.

Př. ing. Poláček — hovořil o práci oblastního odboru Třebíč a zval na výstavu mečků v Třebíči - Borovině ve dnech 30. srpna až 1. září 1986.

Př. Zufan — přimlouval se za rozmnožení selekčních listů NAGC a dále hovořil o práci oblastního odboru Plzeň.

Př. Antal — doporučoval předávání zkušeností ať kladných, či záporných při pěstování mečků pomocí našeho zpravodaje.

Celkem diskutovalo 13 přítomných členů.

Dále byl př. Pitrem přednesen návrh na usnesení a tento schválen. Závěr jednání provedl zástupce OV ČZS Nový Jičín př. Farda, který vysoce vyzvedl práci a výsledky činnosti za 20 let trvání naší organizace, připomněl, jak z počátečního počtu několika členů se organizace rozrostla do celostátní působnosti s počtem téměř 400 členů, který se neustále zvyšuje. Zdůraznil, že si klademe stále vyšší a náročnější úkoly a cíle a snažíme se je zodpovědně zajišťovat.

Usnesení z výroční členské schůze ZSO GLADIRIS Nový Jičín, konané dne 23. února 1986 v Olomouci.

a) Členská schůze schvaluje:

1. Zprávu o činnosti za rok 1985.
2. Zprávu pokladní a zprávu o hospodaření ZSO za rok 1985.
3. Zprávu revizní.
4. Rozpočet ZSO za rok 1986.

b) Členská schůze ukládá členům ZSO:

1. Zaplatit členský a účelový příspěvek pro rok 1986 v termínu do 31. 7. 1986.
2. Zvýšenou měrou se podílet na náplni zpravodaje Gladiris, zejména zveřejňováním vlastních zkušeností a poznatků z pěstování mečků, kosatců a jiných květin, které jsou předmětem náplně činnosti naší ZSO.

c) Členská schůze ukládá výboru ZSO:

1. Zpracovat a vydat v roce 1986 čtyři čísla zpravodaje Gladiris.
2. Uspořádat při příležitosti 20 let trvání organizace hlavní výstavu mečků v Novém Jičíně ve dnech 16. až 17. srpna 1986.
3. Za účelem oživení práce celé organizace zvat podle potřeby, nejméně však jednou ročně, předsedy oblastních odborů do schůzí výboru.
4. V průběhu roku 1986 postupně zveřejňovat rozdělení členů do oblastních odborů, včetně jména předsedy obl. odboru.
5. Nadále rozvíjet spolupráci s kroužkem mladých přírodovědců při ZK ROH Železáren a drátoven Bohumín, a to poskytováním pěstitelského materiálu, rad a zkušeností.
6. Zajistit vydání seznamu členů naší ZSO v průběhu roku 1986.
7. Zpracovat vzorovou náplň činnosti oblastních odborů a projednat s ÚV ČZS jejich právní subjektivitu tak, aby činnost byla v souladu se stanovami ČZS.
8. Dále rozvíjet spolupráci s Gladiolklubem Bratislava na základě dobrých zkušeností minulých let.
9. V následující výborové schůzi projednat jednotlivé diskusní příspěvky přednesené na VČS a přijat příslušné závěry.

Adresy některých funkcionářů ZSO:

Předseda ZSO GLADIRIS: ing. P r a c h a ř Milan, Dolní Lutyně 715, PSČ 735 53.
Jednatel: N o v á k Miroslav, Vojanova 18, Olomouc, PSČ 775 00 — Vyřizuje korespondenci a otázky členství v ZSO.

Pokladník: ing. L u b a j a c k ý Jan, U rybníčku 366, Studénka 1, PSČ 742 13 — Sleduje úhradu členských příspěvků a zajišťuje další finanční záležitosti.

Hospodář: H r a b o v s k ý Jaroslav, Jubilejní 2, Nový Jičín, PSČ 741 01. — Zajišťuje distribuci zpravodaje a vede evidenci o inventáři ZSO.

Předseda šlecht. komise: M i m r á n e k Petr, Mysločovice 169, PSČ 763 01. — Řídí šlech. komisi a zajišťuje úkoly s tím spojené.

Předseda red. rady: B e n d a Miroslav, Bezručova 674, Studénka I, PSČ 742 13 — Řídí redakční radu a připravuje materiály pro zpravodaj ZSO GLADIRIS.

Některé organizační principy naší ZSO

Ing. Jan Lubojacký

Složení členů naší ZSO z hlediska jejich bydliště, povolání, stáří atd. je velmi pestré. Nelze se tedy divit, že se občas vyskytují i rozdílné názory na některé organizační principy vedení naší organizace a povinnosti členů a funkcionářů. Úkolem tohoto článku je tedy upřesnit některé zásady související s přijímáním nových členů a placením členských příspěvků.

Evidenci členů zabezpečuje a členské přihlášky vydává jednatel naší organizace. Přihlášky si u něj může vyzvednout kdokoli v Vás pro případné zájemce o členství, důležité však je, aby vyplněnou přihlášku obdržel jednatel. Ten zašle novému zájemci o členství složenku na úhradu členských příspěvků.

Informaci, že členský příspěvek byl zaplacen obdrží od státní spořitelny pokladník, který toto sdělí jednak jednateli, jednak hospodáři. Jednatel zajistí formální stránku přijetí a zašle novému členu členskou legitimaci. Hospodář zabezpečí zaslání zpravodaje.

Členem se tedy nový zájemce nestává do vyplnění přihlášky, ale až po zaplacení, kdy obdrží členskou legitimaci. Stává se nám, že nový zá-

jemce vyplní přihlášku, nezplatí příspěvky a urguje zaslání zpravodaje.

Dále se občas vyskytují stížnosti na to, že některý z členů nedostává zpravodaje. Mimo možné případy vyplývající z ne dost dobré činnosti pošty bývá častěji příčinou to, že dotyčný neohlásí změnu své adresy nebo změnu ústně sdělí některému z členů výboru a tato informace se nedostane k hospodáři, který zpravodaj rozesílá. Změny adresy, případně další změny zašlejte korespondenčním listkem jednateli, jehož povinností je zařadit další. Nepište tyto informace na ústřížek složenky, který je určen pro případné informace týkající se placení příspěvků.

Jednou z základních povinností členů zájmových organizací a tedy i organizace naší je placení členských příspěvků. Členské příspěvky slouží k úhradě administrativních a jiných nákladů ústředních orgánů, orgánů naší ZSO a část příspěvků tvoří rovněž pojistné.

Platit členské příspěvky je možno buď přímo na výroční členské schůzi, nebo složenkou, kterou zasíláme ostatním členům jako přílohu zpravodaje. Členské příspěvky by měli mít členové zaplacený vždy koncem června. Skutečnost je bohužel taková, že každým rokem posíláme 60–80 prvních písemných upomínek těm, kteří v tomto termínu nezaplatili a protože ani to zcela nepomáhá, posíláme pak dalších 15–20 druhých upomínek doporučeně. Dle staršího usnesení výboru

zvyšujeme při doporučených urgen-
cích výši příspěvků o 10 Kčs za po-
štovné a ostatní náklady s tím spoje-
né. Je zajímavé, že po tomto zvýšení
nám většina těch, kteří nezaplátili
příspěvky obratem uhradí, ale v pů-
vodní výši. Je rovněž zajímavé, že se
jedná z velké části o tytéž naše čle-
ny.

Každým rokem se vyskytují i tako-
vé případy, kdy člen klidně přijímá
zpravodaje, které mu zasíláme a po
druhé doporučené urgenci členských
příspěvků nám napíše, že již nechce
být členem. Na upozornění, že by
tedy měl zpravodaje vrátit, neodpoví,
nebo odpoví, že je nedostal.

Mimo tuto zbytečnou, rozsáhlou
agendu spojenou s urgenci příspěvků
způsobuje nám pozdní placení rovněž
potíže při úhradě členských známek,
při vrácení členských známek apod.

Z výše uvedeného vyplývají následující zásady:

1. Změny týkající se členství, změny Vašich adres, přihlášky nových členů apod. zabezpečuje jednatel.
2. Naším členem v běžném roce se může stát ten nový zájemce, který zaplatí členskou příspěvků do konce července. Při pozdějším zaplacení bude přijat až od 1. 1. následujícího roku.
3. Informace o úhradě členských příspěvků, o stavu pokladny apod. poskytuje pokladník.
4. Zasílání zpravodaje a členských známek zabezpečuje hospodář, který Vám rovněž může poskytnout informace o inventáři naší organizace.

Opakujeme konečné termíny uzávěrek jednotlivých čísel našeho časopisu: 1. číslo do 31. ledna, 2. číslo do 30. dubna, 3. číslo do 31. srpna a 4. číslo do 30. listopadu. Zasílejte příspěvky s ohledem na aktuálnost a včas, zvýšíme tím úroveň našeho časopisu. Redakční rada

ÚSPĚCH ČESKÉHO ŠLECHTITELE KOSATCŮ VE FLORENCII

Karel Čermák

Jakkoliv to bude znít jako začátek pohádky pro dospělé — nemohu začít jinak než: Byla jednou jedna...

Ano, byla jednou jedna zahrada, ale copak zahrada, snad se dá říci skalnatá, avšak k jihu přivrácená stráž v Záběhlicích. Říká se tam dodnes „Na vinobraní“. Od roku 1965 tam z popudu ing. Blažka začal pěstovat a od roku 1967 i úspěšně šlechtit velkokvěté kosatce přítel Vojta Šmíd. Při sporadických návštěvách v době květu vždy koncem května bylo co obdivovat. Nejen krásu a vitalitu květenství, ale „náтуру“ jejich skromného pečovatele, který neváhal každoročně zásobovat stráž vlastnoručně dováženou zemínou z okolí... Tedy zvláštní druh zahrádkáře, i když ryze moderního „zahrádkář - řeholník“. Doslava a do písmene.

Po letech vytrvalé, systematické práce přicházely návštěvy nejen z tuzemska, ale též ze zahraničí. Od roku 1974 vyměňoval své semenáče s paní Zeppelinovou z NSR a od roku 1977 obeslal anonymní mezinárodní konkurs amatérského šlechtění kosatců ve Florencii v Itálii. Novošlechtění musely být označeny pouze zkratkami. V příložené zalepené obálce musel být pak uveden název, rodiče, výška květného stvolu, doba květenství, počet pupat, případně další charakteristika, pěstitelské nároky apod.

Zásilka z roku 1982 byla ve Florencii ihned vysazena. V květnu loňského roku byla pak vyhodnocena mezinárodní komisí. Jednalo se o následující semenáče př. Šmída: ODYSSEUS, RACHEL, ASTRID, LYRA PRAGENSI, PEGAS a LIBON. Obvykle vítězili na prvních třech místech šlechtitelé z USA. Ba stávalo se, že na 9

místech z deseti oceněných bylo z USA, protože mají obrovskou základnu i tradici. Avšak loni to vyhrál LIBON přítele Šmída. Zlatou medaili za vítězství LIBONA v silné mezinárodní konkurenci předal př. Šmídovi kulturní atašé italského velvyslanectví v Praze profesor dr. Flavius ANDREIS.

Pro názornost, co za řeholi je šlechtitelská práce, musím na Vojtu Šmída prozradit, že za 16 let své práce musel vyhodit asi 70 000 semenáčů, které při selekci neobstály v hodnoce-

ní. Značnou část semenáčků měl na zahradách dvou horníků z Kladna, protože se mu na jeho stráň nevešly.

V současné době je většina výpěstků př. Šmída jen na zahradách jeho známých. Stráň v Záběhlicích „Na vinobraní“ se musela podřídit zájmům rozvoje socialistické společnosti a náš zahrádkář „řeholník“ bydlí v novém paneláku v Modřanech.

Věřu smutný konec pohádky, protože vidina pokračování šlechtitelské práce se ztrácí v nedohlednu...

✽ VÝSTAVY ✽

Výstava mečíků ZO ČZS v Hranicích

Alois Klípec

V pěkné, ale nijak rozměrově velké klubovně zahrádkářů v Hranicích konala se ve dnech 24.—25. srpna 1985 již tradiční výstava mečíků. Letos k vystavovatelům z Hranic, Drahotuš a Olomouce členům Gladiris přibýli ještě př. Benda Mir. a ing. Lubojacký Jan ze Studénky a ing. Lubojacký Jaroslav z Jistebníka, kteří svými 52 druhy nesporně výstavu obohatili.

Bylo aranžováno celkem 183 druhů mečíků a 60 druhů jiřinek. Vystavených květů pak bylo 439 mečíků a 126 jiřin. Protože aranžmá květů i doplňkové zeleně byla velmi vkusně provedena, měla výstava velký úspěch u diváků, o čemž svědčí pochvalné zápisy v knize dojmů — hlavně lázeňských hostů z blízkých Teplic nad Bečvou — a pak také účast na soutěži o nejhezčí mečík, v níž bylo odevzdáno 208 hlasovacích lístků. Z 22 druhů mečíků přihlášených do soutěže (byly vystaveny na zvláštním stole v čele výstavní klubovny) získal s převahou prvenství nádherný JESTĚD

př. Benda (65krát první). Druhou pozici obsadil HNĚDÝ PETR př. Ježe (35krát první) a třetí pak TRADE HORN př. Thiela (22krát první). Vítězové byli odměněni pěknými věcnými cenami (skleněné vázy). Avšak i další kultivary získaly několik prvních míst. Stále se líbí robustní a výrazný OSCAR (př. Thiel a Jež), CHERRY TART př. Holíkové a JEROME PINK a ROYAL BROCADE př. Klípce. Naší starou bolestí je poměrně slabá návštěva občanů a zanícených zahrádkářů. Celkem asi 300 účastníků na dvoudenní výstavě je málo a budeme muset značně zvýšit propagační úsilí v budoucnu.

Obvykle děláme výstavu v polovině měsíce srpna, ale tentokrát jsme dali přednost účasti na výstavě v Bohumíně. Protože nám mečíky pomalu odkvétaly, velmi jsme uvítali možnost dodání květů na výstavu FLORA do Olomouce. Celkem čtyřikrát jel př. ing. Buksa do Olomouce, kam zavezl celkem 294 květů př. Holíkové, Klípce, Thiela i svoje. Že se mečíky líbily, svědčí důkaz značného počtu zájemců o hlízy.

Pěstujeme narcisy po odrychlení

Ing. Eva Petrová

Nedostatek cibulí narcisů na našem trhu i ekonomické zájmy nás nutí zachovávat odrychlené cibule a po obvykle dvouletém pěstování ve volné půdě je opakovaně využívat k rychlení. Se střídavými úspěchy se nám to daří. Přijatelné výsledky máme, jestliže důsledně dodržujeme pěstební techniku, u narcisů rychlených nebo přirychlovaných k 8. březnu. Mnohem problematičtější je využití chlazených cibulí z řezaného rychlení.

Cibule narcisů jsou na rozdíl například od cibulí tulipánů vytrvalé, tzn., že se každoročně neobnovují a proto také úplně nevyčerpávají. Z tohoto hlediska je jejich další pěstování vhodnější než u tulipánů. Na druhé straně jsou velmi citlivé na předčasné ukončení vegetace i na dlouhodobý vegetační klid, který po odrychlení následuje. Zvláště při nevhodném následovném skladování ovlivňuje nepříznivě zakořeňování i další růst. Můžeme proto říci, že tzv. regenerace cibulí spočívá především v ošetření narcisů bezprostředně po odrychlení. Prodloužení vegetace na co nejdélnější dobu předpokládá zajistit rostlinám světlo, přiměřenou teplotu, závlahu a živiny. Požadavek na světlo a teplo je mnohem obtížnější splnit v zimním období, nehledě k tomu, že cibule z raného rychlení jsou v důsledku tepelného ošetření a nedostatku světla mnohem více znehodnoceny. Sotva stačí dva roky přepěstování, aby dosáhly opět odpovídající jakosti a mohly být znovu použity k rychlení. Za odpovídající jakost považujeme velikost jednotlivých cibulí, nikoliv velikost složené, tj. dvou nebo tříosé cibule. Častěji sklídíme cibule, které podle počtu os odpovídají I. nebo II. velikostní třídě, ale cibulky, ze kterých jsou složené, bývají ploché, na omak nedostatečně tuhé a ve vztahu k velikosti poměrně lehké. Při rychlení pak vykvétají nestejněměrně, květy jsou malé a stvoly málo pevné.

Shrneme-li tyto zkušenosti, vyplyne nám nutnost zajistit následující ošetření:

1. Po odrychlení dát truhlíky nebo přepravky s narcisy na místo, kde jim můžeme poskytnout co nejvíce světla a kde mohou být v závislosti na teplotě přiměřeně zavlažovány. Teplota může být poměrně nízká, ale nesmí klesnout k bodu mrazu. Na potřebu živin je nutné pamatovat již při výsadbě cibulí k rychlení a dodat část živin do připravované půdní směsi. Nejvhodnější je použít plná vícesložková hnojiva NPK nebo Cererit. Po zakořeňování, během vegetace a naposledy bezprostředně po ořezání květů, doporučujeme přihnojovat tekutým hnojivem Harmavit nebo Vegaflor v koncentraci 0,2—0,3.
2. Jakmile spontánně ukončují vegetaci, obvykle v souvislosti s vyššími teplotami na jaře, přestaneme se zalívkou. Jsou-li v tomto období již venku, ihned po zaschnutí nadzemních částí cibule sklídíme, aby zvláště za vlhkého počasí nezačaly znovu zakořeňovat. Nové kořeny by se při sklizni poškodily, při uskladnění by zaschly a znovu se neobnovily. Již při sklizni odstraníme nemocné nebo poškozené cibule.
3. Po sklizni je uložíme do vzdušného skladu, nejlépe při teplotě kolem 17 až 20 °C. Tato teplota nemusí být důsledně dodržena, ale důležité je, aby nedocházelo v letních měsících k přehřívání. Vysoké letní teploty mohou ovlivnit narůstání cibulí v příštím vegetačním roce. Pozor také na vzdušnou vlhkost, je-li příliš vysoká, dochází k šíření houbových chorob a předčasnému rašení kořenů.

- Pro výsadbu vybíráme jen zcela zdravé cibule. Zdroje infekce, které přeneseme na pozemek, mohou způsobit takové ztráty, jaké neodpovídají úspoře času a práce při výběrání cibulí. Před výsadbou cibule namoříme proti houbovým chorobám přípravky Benlate T — 0,25 % nebo Dithane N 45 — 0,3 %. Ideální je, můžeme-li cibule ošetřit teplou vodou proti živočišným škůdcům.
- Cibule vysazujeme nejčastěji na dva roky. S tím musíme počítat při výběru a přípravě pozemku a také při hloubce a hustotě výsadby. Vyskytne-li se ve větší míře choroba nebo škůdce, sklídíme raději po roce, cibule ošetříme a zdravé znovu vysadíme.

Pt.

ze zahraničí

Jak zabránit šíření virových chorob

Dr. R. O. Magie, Bradenton, FL.

Otázka: Máme vážný problém s virovou chorobou u našich gladiolů. Před i během květenství odstraňujeme velmi pečlivě nemocné rostliny. Rovněž jsme je během vegetace ošetřovali insekticidy, vysazovali na nová pole, přesto tento problém stále trvá. Co bychom s tím v budoucnu mohli dělat?

Odpověď: Mnoho výzkumných zpráv potvrzuje, že materiály, které jsou schopny odrážet světlo a minerální oleje, pomáhají chránit gladioly před mšicemi, které jsou nejvážnějšími roznašeči virových nákaz. V tomto ohledu je hliníková fólie nejúčinnějším materiálem, rovněž plastická hmota, natřená lesklým lakem s přídavkem práškového hliníku, je účinná. Novějším vývojem v oblasti kontroly virových chorob je využití speciálních postřikových olejů jako obrany proti šíření virových chorob mšicemi. Mik-

roskopický olejový povlak na povrchu listů zabraňuje sání mšic, ale také negativně ovlivňuje asimilaci, rostliny jsou v růstu omezeny. Simons a Zitter publikovali článek v *Gladio-Grams* č. 46 o správném použití oleje J. M. S. Stylet.

Několik rostlinek každého slibného semenáče by se mělo naočkovat virem, popsáno v článku v *Bull. NAGC* č. 131. Kultivary, které jsou zničeny virovou infekcí, není vhodné dále množit. Pěstování k odolnosti vůči virovým infekcím může být dobrým prozatímním opatřením do té doby, než budou běžně dostupné nepatogenní sorty vyvinuté z tkáňových kultur. Další možností je pěstovat semenáče mimo ostatní gladioly. Protože semena nejsou nositeli virů (prakticky nikdy), a protože izolace zabraňuje jejich šíření v určitých oblastech, nejjednodušší způsob, jak vypěstovat gladioly zbavené virových chorob, je výsadba semenáčů na izolovaném místě. Izolace se může provádět výsadbou do přísřešků uzavřených jemnou síťovinou, kterou mšice nepronikne, nebo výsadbou vzdálenou od nakažené sady několik km. Bylo dokázáno, že vřvy, které se rozšiřují na gladioly prostřednictvím přelátajících mšic (CMV a BYMV) se nemožou šířit v určitých oblastech, kde zdravé semenáče, zbavené virózy, jsou vysazovány v bezpečné vzdálenosti od ostatních gladiolů. Vzdálenost 600 m až 1 km by měla být dostačující, problém však může nastat v tom případě, kdy virus může být zavlečen z jiných hostitelských rostlin (rajčat, okurek, fazole

aj.) vysázených v blízkosti rostlin, které chceme pěstovat zdravé. Je samozřejmé, že nepřítomnost virů není možno potvrdit, dokud se neuskuteční laboratorní testy.

Citrónový džus a kyselina citrónová, dva dobré prostředky k prodloužení trvanlivosti květů

[Joseph E. Howland v časopisu Nurseryman, nov. 1983.]

Po řadu desetiletí se věnuji hledání více dnů radosti z čerstvých květin nakoupených u nás. V uplynulém létě jsem se ohlédl zpět do dvacátých let a provedl kritický rozbor všech výzkumných zpráv od té doby. Byl jsem překvapen, jak mnoho výzkumu se v této oblasti udělalo. Skutečné účinky přípravků, které jsou dostupné v zahradnických obchodech však ještě neodpovídají našim požadavkům.

Místní poradce pro zemědělství v rámci rozšířených služeb Seward Besemer uskutečnil na místním trhu v San Diegu malý experiment, při kterém demonstroval zákazníkům, že si mohou vyrobit vlastní prostředky pro delší chování květin. Vázy s čerstvě nařezanými růžemi CARA MIA byly za plného slunce postaveny na tržišti do skleníku ve tvaru stanu. Růže byly seříznuty, namočený po 30 min. v teplé vodě, znovu seříznuty pod vodou a pak dány do různých roztoků, kde byla použita nesporně špatná voda ze San Diega.

1. roztok: 0,28 litru běžné coly (di-
etní typ nestačí), 0,28 litru vody a
půl kávové lžičky domácího odbarvo-
vače.

2. roztok: 1,14 litru vody, 2 polévkové lžice octa, 1 polévková lžice cukru a půl kávové lžičky odbarvo-
vače.

3. roztok: 1,14 litru vody obsahující asi 76 g FLORALIFU.

4. roztok: 1 litr vody, 20 g cukru, 0,2 sloučeniny 8-hydroxyquinolinu citran, 0,05 g síranu hlinitého a 0,025 g dusičnanu stříbrného.

5. roztok: pro kontrolu použita neupravená voda ze San Diega.

6. roztok: 1,14 litru vody, 2 polévkové lžice čerstvého citrónového džusu, 1 polévková lžice cukru a půl kávové lžičky domácího odbarvovače. [Pro gladioly přidejte více cukru.]

Ošetření v roztocích 2 a 5 bylo bezcenné. Další tři byly pro růže stejně užitečné. Roztok č. 6 byl slovy Besemera absolutně nejlepší. Význam pro domácnost je v tom, že spotřebitelé si mohou snadno vyrobit roztoky pro řezané růže a jiné čerstvé květiny ze svých v domácnosti dostupných přísad. Pro uchování růží v dobré kvalitě je též důležité, že jejich namočení přes noc v roztoku 28 gramech kys. citrónové ve 20 l vody dělá prostě d'vy. Od začátku jsem věřil v naše obchodní prostředky pro uchování květin. S radostí jsem pozoroval, když zákazníci z květinového obchodu odcházejí s jedním nebo dvěma balíčky některého z přípravků, prodlužujícího trvanlivost květů. Také způsob, který pomáhá radovat se z řezaných květů s pomocí domácích roztoků získává naši širokou podporu. Rozhodně si myslím, že každý pěstitel by měl květiny řezané ve skleníku nebo na záhonech co nejlépe ošetřit. Navrhují, aby se Besemerův experiment opakoval na každé výstavě, nebo větším veřejném prodeji. Byla by to velká agitace pro krásu květin.

Přeložil: Vojtěch Mímránek

Upozornění

Příští Anketu GLADIRISU budou rozšířeny o požadavky pěstitelů a proběhnou vždy po ukončení letní sezóny. K podzimnímu zpravodaji bude přiložen anketní lístek s doplňujícím článkem a ti, kteří se této anketě zúčastní, obdrží na výroční členské schůzi selekční list NAGGU.

Anketa '85

Československý sortiment:

		bodů
1. BAMBINO	Ač	114
2. MODRÝ PROGRAM	Rýz	81
3. JEŠTĚD	Rýz	66
4. MAJÁK	Rep	50
5. POCHODĚN	Rep	27
6. RUBÍN	Rýz	25
7. HRADEC KRÁLOVÉ	Soch	24
8. ČISTOTA	Ač	23
9. RŮŽOVÝ KLENOT	Rep	22
10. ČERVENÝ KRÁL	Ač	21
11. DIANA	Rýz	18
12. PLZEŇ 84	Pol	17
13. SNĚHOVÁ ZÁVĚJ	Soch	15
ČUMULANGMA	Soch	15
14. HAVAJSKÁ MELODIE	Rýz	13
TANGO	Rýz	13
15. DOMOV	Pol	12
16. MĚSÍČNÍ SONÁTA	Rýz	11
17. BETTY	Mim	10
MISS BRATISLAVA	Ač	10
BRATISLAVA 83	Mim	10
PRŮMINENT	Rýz	10
18. WERNER FISCHER	Rep	8
DUO	Rýz	8
19. KYTICE	Rýz	7
MISS SLOVAKIA	Ač	7
BRONZOVÁ SOCHA	Rýz	7
20. RŮŽOVÝ PŘÍBOJ	Pol	6
ZLATÁ ČIPKA	Duj	6

Zahraněční sortiment:

	bodů
1. BRIDESMAID	98
2. FRIZZLED C. LACE	83
3. DRAMA	50
4. GAY FESTIVAL	35
5. BÍLÁ NEZNÁMÁ	34
6. BICENTENNIAL	27
7. LEMON MERINGUE	24
8. ENCHANTRESS	20
ILJIČOVA LAMPA	20
9. AMY BETH	16
REGENCY	16
10. PINK FANTASY	15
11. DONNA MARIA	14
12. SHEKINAH	12
13. TOUCH O'CLASS	11
DANCER	11
DIVINITY	11
14. ADAGIO	10
CHANDELLE	10
TYR	10
DRIFTWOOD	10
COLOR PARADE	10
LILAC FESTIVAL	10
15. INCOMPARABLE	9
16. TRIBUTE	8
17. JO ANN	7
18. DYNASTY	6
RUFFLED MIRACLE	6
ISLE OF CAPRI	6

Anketa proběhla při výroční schůzi v Olomouci. Svými hlasy do ankety přispělo 94 členů ZO a cenu GLADIRIS 1985 získává již podruhé cv. BAMBINO. Svědčí to o velké oblíbenosti tohoto cv. mezi našimi pěstiteli. K popularitě přispívá nejen krása květu, ale i rozšířenost mezi mnoha pěstiteli. Na výstavě v Bohumíně jsme měli možnost vidět velké kytice BAMBINA sestavené z krásných klasů, s hodnotnými výstavními parametry. BAMBINO je letos nabízeno v zahraničí firmou „Sunburst Gardens“ vedenou paní Dufresne, je také úspěšné v SSSR, kde zvítězilo na několika výstavách.

Další výpěstky našich šlechtitelů jsou neméně úspěšné. Je potřebné se zmínit o cv. RUBÍN, BRONZOVÁ SOCHA a DIANA RNDr. Rýznara, PLZNI a TŘEBÍCI přitele ing. Poláčka, SNĚHOVÉ ZÁVĚJI př. Sochora a RŮŽOVÉM KLENOTU RNDr. Repčíka. Pravděpodobně pro špatný zdravotní stav nebodoval cv. JARNÍ PODVEČER, znamená to tedy, že nejen krása květu je potřebná ke kompletní dokonalosti výpěstku, ale i jeho zdravotní stav a množivost.

V tabulce zahraničního sortimentu jsou stále v popředí BRIDESMAID a FRIZZLED C. LACE. Bodovaly také loňské novinky: DIVINITY, CHANDELLE a TRIBUTE, novější je také DANCER.

Petr Mimiránek

KVĚTILKY (Anthomyidae)

Josef Heroudek

Jedním z největších škůdců u velkokvětých kosatců (*Iris Barbata*) je květílka. Mnohé pěstitele odradila od pěstování při pohledu na zahnívajicí puky a zdeformované květy. Boj proti květílce u kosatců však není nemožný. Je nutné znát její životní rytmus a ne se divit odkud květílky na záhon přiletěly.

Jak to tedy je? Květílek je mnoho druhů. Patří mezi zástupce dvoukřídlého hmyzu (diptera). Většina druhů patří k vážným škůdcům zemědělských plodin. Mívá i několik generací během roku. Ve zkratce jsou to tyto druhy:

Květílka řepná (*Pegomyia hyoscyami betae*) škodí na řepě a špenátu. Má během roku 3 až 4 generace.

Květílka zelná (*Phorbia brassicae* — *Chortophila brassicae*) uváděna v literatuře pod oběma názvy — (pravděpodobně není latinské názvosloví ustáleno). Škodí nejvíce na květáku a ředkvičce. Velikost 6—7 mm, má až 3 generace.

Květílka ředkvová (*Phorbia floralis*) příbuzná zelné, mívá však pouze dvě generace.

Květílka karafiátová (*Chortophila cardui*) je škůdcem karafiátů a kochoutku lučního.

Květílka potoční (*Anthomyia pluriialis*) má velikost 5—7 mm, je dost rozšířená, ale pro zahrádkáře prakticky neškodná.

Květílka všežravá (*Chortophila florilega*) má velikost 4—6 mm. Poškozuje podzemní části rostlin, hlavně cibuli, rajčata, okurky, fazole, ředkvičky, bob a hrách. Má během roku 3 generace.

Květílka cibulová (*Phorbia antiqua*). Na tuto květílku se již musíme více zaměřit, poněvadž mimo cibuli a česnek škodí na cibulích okrasných rostlin (hlavně tulipánů).

Dospělá (Imago) je 6—7 mm velká šedožlutá se světle žlutými křídly. Je málo pohyblivá (špatně létá) a je možné ji snadno chytit. Květílka přezimuje jako kukla. Mouchy se líhnou v době květů třešní a pampelišek, na kterých sají nektar. Samička pak klade asi za 14 dní vajíčka na půdu kolem rostlin. Vylíhlé larvy pak vnikají do tkání hostitelských rostlin, které poškozují. Na poraněných místech vlivem působení mikroorganismů vznikají druhotné škody. Larva dorůstá sice jen 6—7 mm, ale jedna dokáže zničit i více rostlin. Boj je dost obtížný pro skrytý způsob života. Má až dvě generace do roka.

Nás, pěstitele kosatců, však nejvíce zajímá *Phorbia servadei*, která škodí na kosatcích. Dost se podobá mouše domácí, je však menší a šťihlejší. Přezimuje jako kukla v půdě převážně v záhonu kosatců nebo v jeho blízkosti. Po vylíhnutí v polovině května se živí pylem různých rostlin. Později přechází na květy kosatců, kde se živí šťávami z květních plátků. Samičky kládou vajíčka do ještě zavřených pupat kosatců hlavně pozdních odrůd (*Iris Barbata*). Samička nejdříve pupě nařízne a na vnitřní stranu třetího květního plátku položí vajíčko. Někdy jsou v květu nakladena až tři vajíčka. Vylíhlá larva je žlutá a v pupatech se vyvíjí až do velikosti 8 mm. Dospělé larvy pak padají k zemi, kde se zakuklí a jako kukla přezimují. Tato květílka má pouze jednu generaci za rok.

Jak je možné se jí ubránit. Především špatně létá a kuklí se přímo v záhonech kosatců. Proto jsou jejími množiteli nesvědomití pěstitelé. Pokud se nám

již na záhonech vyskytla, pečlivě včas otrháme všechna napadená poupata a květy s larvami zničíme. Důležitější je však prevence. V době růstu stvolů při objevení prvních pupat je nutno celý porost stříkat insekticidy. Postřik po 12 dnech opakujeme (dorůstání pozdních odrůd). Nutno stříkat přípravky, které pronikají do pletiv rostlin a působí pozerově (Bi 58, Actellic, Anthio apod.) Pokud jsou již květilky jako larvy nebo při líhnutí z kukel v půdě působí na ně jako zálivka Basuddin 60 (Diazinon 60).

Pokud se dodrží tato ochranná opatření, květilka se u kosatců nevyskytne. Mám zahradu asi 250 až 300 m od míst, kde květilka likvidovala porosty za 40 %. Po jednom postřiku Bi 58 jsem neměl napaden ani jeden ze 300 květních stvolů.

Dalším ze škůdců, se kterým se mohou setkat hlavně pěstitelé narcisů, je *cibulovka narcisová* (*Lampetia equestris* — *Merodon equestris*). Je to poměrně velký hmyz podobný čmeláku, dosahující délky až 14 mm. Larva je žlutá až 18 mm dlouhá. Ničí hlavně cibule narcisů a sněženek. Přezimuje jako larva a kuklí se teprve na jaře, zpravidla v květnu až červnu. Samičky kladou vajíčka do porostu narcisů na půdu nebo šupiny cibulí. Po vylíhnutí larvy vyžirají vnitřek cibulí, ty pak měknou a zahnívají. Dospělé larvy zůstávají v cibulkách nebo v půdě až do jara. Boj proti cibulovce je dost obtížný.

Po sklizni v době relativního vegetačního klidu lze larvy z cibulí vypudit dvouhodinovým máčením ve vodě teplé 43,5 °C, do které přidáme rutnaté mořidlo. Těsně před výsadbou namáčeme cibule v roztoku Basudin 60 EC nebo v Lidenalu.

Tyto přípravky ničí larvy i v půdě.

Závěrem přeji všem pěstitelům hodně úspěchů v boji s hmyzí říší, ale pozor — všeho moc škodí!

JARNÍ ÚNAVA

Nepochybně jste už zažili na vlastní kůži zvláštní stav, kerému říkáme jarní únava a který nás postihuje obvykle na konci zimy nebo na začátku jara. Potíže nemá každý stejné, avšak v krátkosti by se daly shrnout nejspíše jako zvýšená únavnost, větší potřeba spánku, nechuť do tělesné a větší duševní práce, malátnost a pocit slabosti.

Potíže připisované tzv. jarní únavě se dříve zcela paušálně připisovaly nedostatku vitamínu C a nutno říci, že únor, březen a duben jsou měsíce s nejnižším příjmem tohoto vitamínu vůbec, neboť rostlinné potraviny, uložené od podzimu, už ztratily větší část z původního obsahu vitamínu C a čerstvých druhů ovoce i zeleniny je v kritické době na trhu ještě málo.

Protože příznaky tzv. jarní únavy a hypovitaminózy C jsou do značné míry podobné, nebo se překrývají, nepomůže při jarní únavě podání vitamínu C obvykle tak rychle, jak bychom si mohli představovat. Někdy dokonce vůbec ne. Většina lékařů dnes také soudí, že na vzniku jarní únavy se podílí i nedostatek vitamínů B-komplexu a velkou roli sehrává nedostatek pohybu a zejména pobytu na čerstvém vzduchu a slunci.

Chceme-li tedy něco proti jarní únavě učinit, nebylo by nejšťastnější zaměřit se na tabletky celaskonu, dražé B-komplexu a ozařování horským sluncem. Pohyb na čerstvém vzduchu by měl být zcela obvyklou složkou našeho způsobu života v každé roční době a v každém věku.

Dále bychom měli uskutečnit vhodná opatření ve výživě. Záměrně a cílevědomě bychom měli zařazovat do jídelníčku potraviny nutričně cenné

a bohaté zejména vitamínem C, vitamíny skupiny B a vitamínem A. Velmi vhodná je jakákoliv zelenina v červeném stavu i zelená koření jako pažitka a líbeček. Dáváme přednost zelenině tepelně nezpracované, například v podobě zeleninových salátů s citrónovou šťávou a s olejem.

V době slabé nabídky se snažíme sníst prakticky všechno ovoce v syrovém stavu a pokud to není nutné, neupravujeme je ani mechanicky loupáním, strouháním, mixováním apod. Vitamín C se totiž velmi snadno ničí stykem se vzdušným kyslíkem, samozřejmě až po loupání či rozkrájení. Brambory se snažíme vařit ve slupce, pokud nejsou silněji naklíčené. Ztráty omezíme i vkládáním do vařící vody a nikoli do studené, jak se to nesprávně dělá.

Z ostatních nutričně cenných potravin si připomeňme droždí, bohaté na vitamíny B-komplexu. Rádi zařazujeme i výrobky z jater, lhostejno, zda jde o zavářku do polévky, játrovou paštiku nebo játrovku. Játra jsou

velmi bohatá vitamínem A a železem, což platí i o výrobcích z nich. Vitamín A je nepostradatelný pro udržení dobrého stavu sliznic i kůže a tím také k jejich ochraně před zánětlivými změnami a zvýšeným olupováním. Železo je nezbytné pro tvorbu krve a konkrétně pro vytvoření červeného krevního barviva hemoglobinu. Proto by ho mělo být ve stravě vždy potřebné množství.

Ještě je třeba připomenout, že jarní únava vzniká pomalu a stejně pomalu mizí. Nedá se čekat, že nás opustí rázem poté, co sníme miskou zeleninového salátu a vyjdeme si na procházku. Vhodnější, než se zbařovat vytvořených příznaků jarní únavy, je jejich prevence. Nenechat je prostě vzniknout a v zimě i na začátku jara záměrně zařazovat do jídelníčku nutričně cenné potraviny, pobývat hodně venku — na vzduchu a na slunci, tělesně pracovat i sportovat, nepřijídat se a netloustnout.

(Podle odborných pramenů připravila REDAKCE)

KŘÍŽOVKA

Naše oblíbené kultivary

Hádes

1. Kouřově hnědočervená novinka se žlutým páskem, velmi podobná Rýznarově Havajské Melodii, proti které má kratší klas (60—65 centimetrů), ale lepší stavbu a uspořádání květů a je mnohdy větší. Zřasení a vosk vynikající.

Sochor 1982

2. Barva sytě zlatá, starší, ale stále velmi oblíbený cv. Dobré komerční vlastnosti, hrubě zvlněný, značný vosk. Klas 70—80 cm při 7—8 otevřených květech. Vysoká rostlina a značně rozčíslý klas.

Fischer 1974

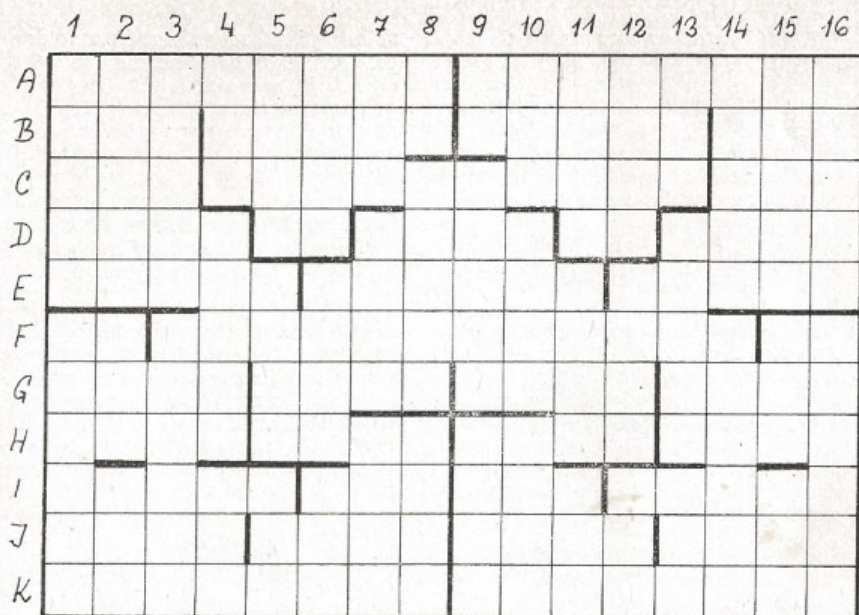
3. Nejhodnotnější světle žlutý cv., typický favorit výstav. Klas 75 až 80 cm, plný hustý a pravidelný nákvět při 9—11 otevřených z 22 až 24 poupat, výborně množivý a spolehlivý. Uvedené parametry naznačují, že při menším zvlnění a vosku, lehce strčí do kapsy mnohou naši špičku.

Bebenroth 1971

4. Vynikající kombinace světle modré s bílou, nebojím se říci, že nejlepší modrý na světě. Klas 75 až 80 cm, 19 poupat při průměru květu 15 cm dostatečně hustý a pravidelný nákvět. Drží 7—9 rozkvetlých, vynikající množivost a nárůst hlíz z brutu. Ostatní naši modráci mu nesahají ani po kolena.

Rýznar 1981

5. Krémově až světle žlutý s karmínovým stříkaným okem, vysoké zvlnění a vosk, typická deko-

rační gladiola. Klas 60—65 cm, 19 poupat, 8 drží. Dává hodně drobného brutu, z něhož hlízy pomaleji narůstají.

Rýznar 1981

6. Další dekorační cv., pocházející z Cariocy, kterou v sobě nezapře. Sytý oranžový s červeným okem, krátký klas 55—58 cm, průměr květu 10 cm, 18 poupat, z toho 8—10 drží, vynikající stavba. Bohužel špatná množivost a náchylnost na virové nemoci.

Rýznar 1983

7. Barva zvláštní, hnědooranžová s kouřovým nádechem, dole tmavší, spíše hnědo červená. Dlouhý řídký klas se špatnou, první květ silně odsazen s dlouhou trubkou, takže visí dolů. Velikost 13 cm, 16—18 poupat, zvlnění a vosk střední.

Kadlec 1982

8. Semenáč podobného typu jako předcházející. Oranžově červený,

dole více červené. Lepší stavba, pravidelnější a hustší klas o něco větší květ. Ukazuje se náchylný na virózu.

Kadlec 1982

9. Sytý levandulově růžový, krásně lesklý květ s bílým hrdlem. Klas 70—75 cm, velmi křehký, snadno se zlomí už před rozkvetem, 21 až 23 poupat, 7—8 drží, málo ukazuje barvu, což dost neharmonuje, rád rozhazuje květy. Dobrá množivost, zdravý.

Rýznar 1981

10. Světoznámá holandská odrůda, dnes už legenda, všeobecně známá. Konijnenburg and Mark 1958.
11. Bílý až krémový s nevýraznou purpurovou skvrnou v hrdle, jež působí víc rušivě, 19. poupat, 6 až 7 drží, klas 65, střední zvlnění a vosk. Marně hledá vlastnosti, v níž by byl lepší, než jeho matka — Bílá neznámá.

Sochor 1982

12. Standardní bílá odrůda s červeným okem, dlouhý klas, 22 poupat, výborná množivost.

Repčík 1981

13. Typická orchidej, skoro stejná jako Nana, určité zlepšení ve stavbě. Množivost výborná.

Hajduček 1980

VODOROVNĚ: A. Viz 1, viz 2. B. Rumunská soc. republika, ronit slzy, stavební dílec, zkratkové označení výbušniny. C. Hospodářská komise OSN pro Afriku, viz 3, spojka. D. Údaje, SPZ vozidel Trnavy, místo toho, SPZ vozidel Nitry, přilít. E. Kypřiti pluhem, zrůda, klukovské zbraně. F. Předložka, viz 4, značka aktinia. G. Město v Turecku, hluboké ženské hlasy, říční kytovec, básnické příslovce místa. H. Vojenské prodejny, lesklá bavlněná tkanina, veletuceť, tvrdá hudební stupnice. I. Samice šelmy, viz 5, citoslovce ohrazení, Sarmaté. J. Chaplinova manželka, třpyt, obloha, sekundární amid. K. Viz 6, viz 7.

SVISLE: 1. Viz 8, viz 9. 2. Viz 10, patro na mlatě, plť. 3. Cizí směnka, viz 11. 4. Číslovka, korálové ostrovy, ostrov v Bahamách. 5. Ohrada, mytologický silák, kterého Zeus spálil bleskem, řeka v Kolumbii. 6. Ruský dusík, draví ptáci, strach slovensky. 7. Město ve Vietnamu, zůstat, plod hrachu. 8. Angl. osob. zájmeno, ploskonosé opice, peruánský keř. 9. Značka kilopondu, řeka ve střední Africe, viz 12. 10. Druh gibbona, francouzská řeka, římská bohyně úrody a plodnosti. 11. Biblická postava, připlátek na nominální cenu cenného papíru, město v Súdánu. 12. Černoch, tlačenice (hovorově), řecky vzduch. 13. Po dle, velké dveře, římsky 52. 14. Latinský překlad bible, vdaná žena ve Francii. 15. Kobylka, Akademie múzických umění, africký veletok. 16. Vybrané společnosti, viz 13.

Nápověda: CAT, ELE, IDIL, OBB, XEN.

V lednu až březnu tohoto roku slaví naši přátelé svá narození a redakční rada u této příležitosti připojuje přání hodně zdraví, osobního štěstí a radosti z květin.

50 let

Miroslav Eder — Třebíč

Marie Adamová — Karviná - Ráj

55 let

Josef Hubáček — Praha 10

Milada Trejbalová — Plzeň

60 let

Emil Hájek — Branka

Ing. Břetislav Mičulka — Velehrad

Vladislav Oršulík — Dolní Lutyně

Lumír Pavlíček — Sušice

65 let

Vojtěch Mimiránek — Staré Město

70 let

Arnošt Hajduček — Frýdek - Místek

71 let

Karel Gerža — Břestek

72 let

Karel Karásek — Městec Králové

73 let

Ludvík Králík — Vsetín

74 let

Jaroslav Jindříšek — Heřm. Městec

Jaroslav Rašner — Frýdek - Místek

76 let

Arnošt Stoklasa — Opava

79 let

Hynek Sláma — Prostějov

Ing. Otto Taszek — Havířov - Př.

Suchá

Ve věku nedožitých 67 let zemřel dne 6. ledna 1986 náš dlouholetý člen

VÁCLAV LAPÁČEK
z Buštěhradu. Odešel jeden z nás, na kterého budeme stále vzpomínat.

ACH, TO JMÉNO...

Vlastimil Novák

Vyšlechtit nový, krásný mečík, vyšlechtit takový, který by se stal hitem, je velmi náročné, ale dát mu jméno, které by bylo stejně krásné, je ještě daleko obtížnější.

Přišel jsem domů ze zahrady a v ruce držel semenáč, který splnil mé tužby, dá se říci, že i překonal. Náladu jsem měl k tomuto přiměřenou, takže prvním dojmem rodiny bylo, zda jsem něco neslavil. Dal jsem mečík do vázy na stůl, přistrčil židli, znova a znova se kochal jeho krásou. V této chvíli jsem tak vyrostl, že pěstitele formátu Fischera, Johnsona a Walkera klesli na úroveň začátečnicků.

Celou rodinu i přítomnou návštěvu po vysvětlení situace jsem zapojil do akce křtu. Po několikahodinové debatě za použití kalendáře, vypití nadměrného množství kávy i alkoholu, se stávala debata čím dál bouřlivější a přicházela i taková jména z těch oblastí, která by i katalog nemohl unést. Tak jsem sezení rozpustil, pohádal se se ženou, vzal polštář a šel si lehnout do druhého pokoje.

Noc byla pro mne velice dlouhá, ale zase krátká, protože jsem musel něco vymyslet. S prvním rozbřeskem se mi rozbřesklo v hlavě. Zachrání mě matrika, tam mám známou.

S úsměvem na rtech a s kravatou jsem vstoupil tam, kde ve stozích papírů jsou evidovaná jména všech občanů města i okolí, „Dáš si kávu, posad se, co jsi nám přinesl, to je dost, že se ukážeš,“ tím to začalo. Nemohl jsem říci, sháním název pro květinu, protože, i když mě znají, asi by mne počítali mezi ty nenormální, dlouho jsme se neviděli a stát se může leďacos.

„Potřebuji jméno, krásné jméno, ale něco zvláštního pro moje dítě, vlastně ne moje.“ Obě pracovnice matriky se po sobě podívaly, usmály se, u nich je to asi běžné a dosti časté. „Tak

otec na papíru jsi ty, když toho druhého neznáme.“ „Známe.“ slabě jsem odporoval, „jsou dva, a to Direktor a Prominent.“ To už jejich setkání pohledů bylo delší a ani se s tím netajily. „Tak tedy skupinový sex,“ řekly najednou. „Já vám to vysvětlím.“ nasměle jsem začal. „Na mé zahradě,“ byl jsem opět přerušen, „to jsme ještě neslyšely, povídej a na zahradě. Dnes si lidé nevybírají, když je přiležitost, tak i třeba za popelníci.“ „Ale ne, tak to nebylo, byl jsem při tom, byl chladný večer, padala rosa a tak jsem je přikryl, aby to vyšlo.“ Obě pokývaly hlavou a nějak si to nemohly v hlavě srovnat. „To jméno ředitele a prominenta nebudeš uvádět, je to pochopitelné, jistě jsou někdo a ukázaly palcem směrem ke stropu. „Dobře je znám,“ odvětil jsem, „jsou oba pěkní a urostlí.“ „Tím hůře, využívají toho, to je dnes morálka,“ začala známá, „kdo má peníze, může všechno, a ty, troubo, odpusť, je v tom ještě podporuješ. Nebo něco potřebuješ, ale tady jsi to přehnal, podporovat takové prostopášnické orgie.“ Slovo prostopášnické orgie řekla takovým jiným, jakoby litéstivým hlasem, při tom si uhladila vlasy, potáhla svezet a zasněně se dívala do níčeho. Nevím, proč se na tak dlouhou chvíli odmlčela, asi si vzpomněla, že má koupit domů chleba.

Věděl jsem, že tady nepochodím a další vysvětlování by bylo zbytečné, zařadily by mne určitě do té skupiny lidí, kterým je dobře se vyhnout. Loučily se se mnou, ruku mi podaly na dálku a ve dveřích mi doporučily procházky na zdravém vzduchu. „Časem se s tím vyrovnáš, to ostatní nech na těch dvou. Jméno můžou napsat i na spořitelní knížku.“

Jméno neznám, asi to bude zase NEZNÁMÁ, ale ne BÍLÁ. Jestli měl pan Johnson takové potíže jako já, tak už se nedivím, že jméno musel dát př. Sochor z Peruce.